عنوان

ارزیابی رفتار کمک طلبی تحصیلی در دانشجویان پزشکی عمومی مقطع کارآموزی

نویسندگان: مهری یاوری[1] *- علی آذرشب[1] - شبنم نیرومند[1]

۱- مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی. دانشگاه علوم پزشکی مشهد. مشهد. ایران

* yavarim@mums.ac.ir

مقدمه:

رفتار کمک طلبی تحصیلی که شامل جست‌وجوی کمک از اساتید، همکاران، مشاوران یا منابع آموزشی است، می‌تواند به‌عنوان سپری در برابر فشارهای روانی و حرفه‌ای عمل کرده و به بهبود یادگیری کمک کند. پژوهش حاضر با هدف بررسی رفتار کمک‌طلبی تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی عمومی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. در این مطالعه وضعیت موجود رفتار کمک طلبی تحصیلی در بین کارآموزان پزشکی بررسی و رابطه عوامل دموگرافیک با این رفتارها مورد تحلیل قرار گرفت.

روش:

این مطالعه توصیفی–تحلیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲–۱۴۰۳ بر روی ۲۳۴ دانشجوی مقطع کارآموزی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل چک لیست اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه رفتار کمک‌طلبی ریان و پنتریچ بود. پرسشنامه‌ها به‌صورت آنلاین و در صورت لزوم به شکل چاپی توزیع شدند. داده‌ها با استفاده از SPSS نسخه ۲۷ و آزمون‌های آماری من ویتنی و آنالیز کروسکال والیس در سطح معناداری ۰.۰۵ تحلیل گردید. ملاحظات اخلاقی شامل اخذ کد اخلاق، رضایت آگاهانه و محرمانه بودن اطلاعات رعایت شد.

یافته‌ها:

میانگین نمره اجتناب از کمک‌طلبی در مردان بالاتر از زنان بود (**P < 0.001**)، اما در پذیرش کمک‌طلبی و نمره کل تفاوت معنی‌داری نبود (**P=0.30**و **P=0.15**). نمرات اجتناب در دانشجویان با معدل کمتر از ۱۵، بالاتر و پذیرش کمک‌طلبی در گروه‌های معدل متوسط بیشتر بود، ولی نمره کل کمک‌طلبی تفاوت معناداری نداشت (**P=0.13**). وضعیت سهمیه، محل سکونت، وضعیت تأهل و سال ورودی به دانشگاه تأثیر معناداری بر کمک‌طلبی نداشتند (**P>0.05**). رابطه بین سن و نمره کل و پذیرش کمک‌طلبی مثبت و معنادار بود (**P=0.00** و **P=0.01**) اما در مؤلفه اجتناب کمک‌طلبی معنادار نبود (**P=0.39**).

جدول ۱: میانگین نمره حیطه های مختلف پرسشنامه رایان و پنتریچ براساس جنسیت کارآموزان

جنسیت	نمره حیطه اجتناب (میانگین ± انحراف معیار)	نمره حیطه پذیرش (میانگین ± انحراف معیار)	نمره کل پرسشنامه (میانگین ± انحراف معیار)
مذکر	۳.۴۳±۱۹.۹۲	۲.۹۶±۲۳.۱۰	۳.۹۲±۴۳.۰۲
مونث	۳.۰۸±۱۸.۴۷	۳.۳۱±۲۳.۳۴	۴.۰۲±۴۱.۸۲
p-value*	۰.۰۰۱>	۰.۳۰	۰.۱۵

جدول ۲: میانگین نمره حیطه های مختلف پرسشنامه رایان و پنتریچ براساس معدل کارآموزان

گروه معدلی	نمره حیطه اجتناب (میانگین ± انحراف معیار)	نمره حیطه پذیرش (میانگین ± انحراف معیار)	نمره کل پرسشنامه (میانگین ± انحراف معیار)
کمتر از ۱۵	۳.۴۷±۲۱.۰۹	۴.۱۷±۲۰.۳۶	۰.۵۲±۴۱.۴۵
۱۵ تا ۱۶	۴.۰۷±۲۰.۷۶	۲.۲۳±۲۴.۸۸	۵.۶۳±۴۵.۶۴
۱۶ تا ۱۷	۳.۶۹±۱۹.۹۵	۳.۴۳±۲۱.۹۰	۴.۸۵±۴۱.۸۵
بالای ۱۷	۲.۵۶±۱۸.۴۳	۲.۴۳±۲۴.۱۰	۳.۱۰±۴۲.۵۴
p-value*	۰.۰۰۱	۰.۰۰۱>	۰.۱۳

جدول ۳: میانگین نمره حیطه های مختلف پرسشنامه رایان و پنتریچ براساس سن کارآموزان

سن	سوالات اجتناب (میانگین ± انحراف معیار)	سوالات پذیرش (میانگین ± انحراف معیار)	کل (میانگین ± انحراف معیار)
۲۶ سال و کمتر	۳.۰۲±۱۹.۰۳	۲.۸۰±۲۳.۰۵	۲.۹۳±۴۲.۰۹
بالای ۲۶ سال	۳.۹۲±۱۹.۵۸	۳.۷۵±۲۳.۵۸	۵.۶۵±۴۳.۱۶
p-value*	۰.۳۹	۰.۰۱	۰.۰۰

نتیجه‌گیری:

رفتار کمک‌طلبی تحصیلی دانشجویان پزشکی تحت تأثیر متغیرهایی همچون جنسیت، سن و معدل قرار دارد؛ به طوری که مردان و سنین بالاتر تمایل بیشتری به کمک‌طلبی از خود نشان دادند و دانشجویان دارای معدل پایین کمتر کمک‌طلبی می‌کنند. سایر متغیرهای دموگرافیک و تحصیلی مانند، وضعیت تأهل، محل سکونت و سهمیه تأثیر معناداری بر رفتار کمک‌طلبی نداشتند. این نتایج می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های آموزشی و حمایت روان‌شناختی دانشجویان مؤثر باشد.